

Forsker: Beste luft på 15 år skyldes regnet

Luftkvaliteten i Bergen er den beste vi har hatt på 15 år, melder Bergen kommune. Forsker Tobias Wolf-Grosse mener man glemmer å ta høyde for regnet.

INGUNN RØREN
ingunn.roren@bt.no
PÅL ANDREAS MÆLAND

Tallene for 2017 viser det laveste nivået av luftforurensning som er målt de siste 15 årene, melder kommunen på sin nettside. Det er først og fremst nitrogen-dioksid (NO₂) og svevestøv som gjør den lokale luftkvaliteten dårlig. Synderne er utslipp fra biltrafikk, vedfyring og veistøv.

I 2017 hadde Bergen det laveste målte årsgjennomsnittet av nitrogen-dioksid de siste 15 årene.

– De siste årene har vi sett et skikkelig taktskifte i arbeidet for bedre byluft i byene. Det er ikke alle tiltakene som er like populære, men jeg og resten av byrådet er glade for at vi nå ser tydelige effekter av miljøpolitikken og at bylufta i Bergen stadig blir bedre, sier klimabyråd Julie Andersland (V).

Den høyeste målingen i 2017 var på Danmarks plass, og viste 35 mikrogram nitrogen-dioksid pr. kubikkmeter luft. Årsgjennomsnittet i 2016 var oppe i 41 mikrogram pr. kubikkmeter luft.

Mye regn, bedre luft

Mens byrådet mener de gode tallene skyldes klimatiltakene med blant annet datokjøring og bompengeøkning som er satt i gang i Bergen, er forsker Tobias Wolf-

FORSKER: Tobias Wolf-Grosse mener alt regnet i fjor førte til reduksjon i antall dager med typiske vær-situasjoner som kan føre til dårlig luftkvalitet.

ARKIVFOTO: RUNE SÆVIG

Grosse ved Nansensenteret mer skeptisk.

– Tiltakene er ikke hele historien, fordi kommunen ikke sier noe om hvordan forskjeller i været har påvirket luftkvaliteten. Vi har i flere år advart mot ikke å legge tilstrekkelig vekt på været's betydning for luftforurensningen, sier doktor Tobias Wolf-Grosse ved Nansensenteret.

Han er ekspert på luftkvalitet. Wolf-Grosse peker på at 2017 var et vått år, som nesten knuste regnrekorden.

– Alt regnet førte til reduksjon i antall dager med typiske vær-situasjoner som kan føre til dårlig luftkvalitet, sier han.

Færre dager med inversjon

Inversjon er værtypen som fører til verst luftforurensning. Det betyr at det er kaldest nede ved bakken og varmere oppe i luften. Når dette skjer blir det

lite utskiftning av luft, og da hopper mengden av svevestøv og nitrogen-dioksid seg opp nær bakken. Inversjonen mellom 45 og 245 meters høyde de siste tre årene har fordelt seg slik, ifølge tall fra Nansensenteret:

- 2015: 471 timer med inversjon
- 2016: 791 timer med inversjon
- 2017: 430 timer med inversjon

– Det viser at 2017 ligner på 2015 med hensyn til inversjonene som oftest er knyttet til høy luftforurensning i Bergen. 2015 var også et år med mye regn og lite forurensning, sier Wolf-Grosse.

De største utslagene på luftkvaliteten i Bergen kommer i januar og februar.

Tar ikke æren for regn

Andersland svarer at byrådet ikke vil ta «æren» for regnet, men hun mener det ikke kun er værgudene som har bidratt til bedre luft.

– Uten at jeg sitter på alle værdata, så var vel ikke vinteren i fjor så unormal våt. Jeg tror både omleggingen i bilparken, med flere el- og hybridbiler og færre dieslbiler, pluss tiltakene mot forurensende vedovner, har påvirket luftkvaliteten, sier Andersland.

– Dere skal innføre forbud mot forurensende vedovner, og vil snart utvide bomringen. Viser ikke disse tallene at det ikke er behov for ytterlige tiltak?

– Det er for tidlig å si etter ett år med gode resultater. Dessuten ser vi jo at grenseverdiene for svevestøv går nedover, etter at forskerne har funnet ut at det er mer helseskadelig enn tidligere antatt, sier Andersland.

Forsker på vedfyring

– Kommunen fremhever at det har vært så lite svevestøv i 2017, men det har allerede vært et skikkelig problem med veistøv i Rådalen i 2018, der verdiene har vært på et helseskadelig nivå flere ganger på grunn av høy bygge- og anleggsvirksomhet i området, sier Wolf-Grosse.

Når det gjelder svevestøv hadde Bergen i 2017 bare ett døgn der forekomsten var høyere enn tillatt grenseverdi. Forskning viser imidlertid at svevestøv er skadelig selv i lave konsentrasjoner, derfor har bystyret vedtatt et forbud mot ikke-rentbrennende ildsteder fra 2021. Nansensenteret skal frem til høsten 2018 jobbe med et prosjekt der de analyserer hva en reduksjon av utslipp fra vedovner i Bergen vil ha å si for forurensning med fine partikler. Forskningen er finansiert av GC Rieber-fondene.

Steiner raste ut i veibanen

BOLSTAD KL. 07.35: Steiner raste ut i veien to steder mellom Bolstad og Vassenden i Voss, opplyste Vegtrafikksentralen (VTS) torsdag morgen. Informasjonen stammet fra en trafikant som ringte VTS. Steinene var «på størrelse med en kål», og VTS sendte ut entreprenør for å sjekke.

Aurland-Hol og fv 344 stengt etter snøras

AURLAND KL. 07.46: Torsdag var det fortsatt stengt på fylkesvei 50 mellom Aurland og Hol samt på fylkesvei 344 i Eksingedalen, ved Trefall i Vaksdal. Årsaken begge steder var snøras og fare for nye ras. Raset på fv 344 kom bare minutter etter at veien ble åpnet igjen onsdag. Aurland-Hol var ventet å åpne igjen klokken 12 torsdag, mens det på fv 344 skulle tas en ny vurdering. Begge veier åpnet igjen torsdag formiddag.

Stort steinras stengte veien

MASFJORDEN KL. 16.17: Det gikk et større steinras på fylkesvei 383 Masfjorden, ved Trysdaltunnelen torsdag ettermiddag. Raset var ca. 30 meter bredt, meldte Vegtrafikksentralen Vest på Twitter. En geolog var på vei til fjellsiden for å vurdere skredfare før opprydningen kan begynne, lød meldingen videre. – Raset har beveget seg over halve veibanen, sa Kjetil Larsen, trafikkoperatør i Vegtrafikksentralen Vest. Fylkesveien ble stengt ut torsdagen, ny vurdering skal tas fredag klokken 11, meldte Vegtrafikksentralen Vest på Twitter litt over klokken 18.00 torsdag kveld.

STENGT OVER HELGEN:

Opprydningsarbeid er ikke forsvarlig da det er fare for nye ras, opplyser Bergen kommune.

FOTO: 2211-TIPSER

Steinras i Arna

ARNA KL. 19.12: Steinraset gikk i krysset Risnesvegen 42/Romslovegen 351, opplyste Bergen kommune. – Veien er stengt nå og i hvert fall til over helgen. Vi har hatt geolog på stedet og han har vurdert at det ikke ansvarlig å rydde i terrenget, opplyste Arild Gundersen, seksjonsleder for veidrift i Bergen kommune.

GIFTLOKK: Tallene for 2017 viser at luftkvaliteten i Bergen er blitt bedre. Her er byen under giftlokket i 2013.

ARKIVFOTO: FRED IVAR UTSI KLEMETSEN